

Prof. Michał Matysiak
Kierownik Katedry i Kliniki

Katedra i Klinika Pediatrii, Hematologii i Onkologii

nazwa w 2008 r.

Katedra i Klinika Pediatrii, Hematologii i Onkologii przy ul. Marszałkowskiej 24 w Warszawie jest kontynuatką dorobku i tradycji dwóch istniejących wcześniej w warszawskiej Akademii Medycznej klinik hematologiczno-onkologicznych, a mianowicie Kliniki Hematologii i Onkologii Dziecięcej przy ul. Działdowskiej, powołanej i kierowanej przez wiele lat przez **prof. dr hab. n. med. Marię Ochocką** (ryc. 1.) i Kliniki Pediatrii Hematologii i Onkologii, stworzonej i kierowanej do 2002 r. przez **prof. dr hab. n. med. Romę Rokicką-Milewską** (ryc. 2).

Dlatego też omawiając dzieje hematologii i onkologii dziecięcej w naszej uczelni pozwolę sobie na przybliżenie historii obu tych wspaniałych klinik, których dorobek w wydatny sposób przyczynił się do powstania w naszym kraju nowej specjalności medycznej, jaką jest onkologia i hematologia dziecięca.

Na rozwój poszczególnych dziedzin w pediatrii ogromny wpływ miało powołanie w latach 50. XX wieku Oddziału Pediatrycznego w warszawskiej Akademii Medycznej, który znalazł swą siedzibę w gmachu przy ul. Działdowskiej, odbudowanym po wojnie za pomocą Szwajcarskiej Fundacji „Don Swiss”. Powstanie tego oddziału przyciągnęło nie tylko wybitnych naukowców i nauczycieli, takich jak prof. Władysław Szenajch, prof. Zofia Lejmbach, prof. Jan Bogdanowicz, prof. Jan Kossakowski (chirurg dziecięcy), prof. Tadeusz Chrapowiecki czy też późniejszy Kierownik Kliniki Terapii Chorób Dzieci przy ul. Działdowskiej, prof. Henryk Brokman, ale także grono osób szczególnie zainteresowanych pediatrią, którzy w następnych latach stanowili o postępie w tej dziedzinie medycyny w naszym kraju i byli wybitnymi nauczycielami wielu pokoleń lekarzy. Wśród nich była także późniejsza prof. Maria

Ryc. 1.

Prof. Maria Ochocka
Kierownik Kliniki
Hematologii i Onkologii
Dziecięcej
w latach 1979-1994

Ryc. 2. Prof. Roma

Rokicka-Milewska
Kierownik Kliniki Pediatrii
Hematologii i Onkologii
w latach 1982-2002

Ochocka, z której nazwiskiem wiąże się cała historia hematologii, a następnie także i onkologii w szpitalu przy ul. Działdowskiej.

Po stażach szkoleniowych m.in. w Instytucie Hematologii, pod kierunkiem prof. Włodzimierza Ławkowicza, prof. Maria Ochocka rozpoczęła w końcu lat 50. XX w. samodzielną ocenę preparatów szpiku i rozmazów krwi obwodowej, w tym także wśród pacjentów z zakażeniami gronkowcowymi, często o bardzo ciężkim przebiegu. Badania krwi tych chorych wykazywały duże zmiany w postaci wysokiej odczynowej leukocytozy, a czasem leukopenii z przesunięciem do szczybla promielocyta. Jednocześnie w obrazie szpiku prof. Maria Ochocka stwierdziła zaburzenia w układzie zarówno czerwono-krwinkowym (anemia megaloidalna i megaloblastyczna), jak i granulocytowym (odczyny białaczkowe). Spostrzeżenia te znalazły swe odbicie w pracy wygłoszonej przez prof. Marię Ochocką na Zjeździe Pediatrów we Wrocławiu w 1959 r. i były jednocześnie impulsem do powstania pierwszego doktoratu o tematyce hematologicznej w Klinice Terapii Chorób Dzieci, pt. *Obrazy krwi w zakażeniach gronkowcowych u dzieci* (1963 r.). Po uzyskaniu stopnia doktora nauk medycznych, gdy kierownictwo Kliniki po prof. Henryku Brokmanie przejęła prof. Maria Halina Zapaśnik-Kobierska, prof. Maria Ochocka uzyskała stypendium naukowe w Klinice Pediatrii, kierowanej przez wybitnego pediatrę hematologa – prof. Bo Vahlquista w Uppsali (Szwecja). Miała tam możliwość prowadzenia badań nad kwasem foliowym, które pozwoliły na wyjaśnienie przyczyny zmian megaloidalnych i megaloblastycznych u dzieci z różnymi schorzeniami. Późniejsze jeszcze dwa pobyty w Szwecji otworzyły jej drogę do habilitacji, którą zakończyła w 1970 r. Praca ta otrzymała nagrodę pierwszego stopnia Ministra Zdrowia. Współpraca z kliniką prof. Bo

Vahlquista uwieńczona została wizytą studentów i lekarzy szwedzkich wraz z profesorami w Polsce i polskich lekarzy w Szwecji w 1968 r.

W latach 60. i 70. XX w. następuje rozkwit hematologii w Klinice przy ul. Działdowskiej. Uruchomione zostaje własne wewnątrzoddziałowe laboratorium, zwiększa się liczba lekarzy zainteresowanych badaniami hematologicznymi, pojawia się coraz więcej prac poświęconych tej dziedzinie medycyny. W tym też okresie obserwuje się wyraźny wzrost zachorowań na białaczkę. Choroba ta leczona była wówczas pojedynczymi lekami – enkortonem i aminopteryną, co tylko w pojedynczych przypadkach umożliwiało przedłużenie życia chorych. Dopiero zastosowanie (wg wzorów amerykańskich) kilku leków cytostatycznych równocześnie poprawiło rokowanie w tej chorobie i stało się początkiem formułowania schematów – protokołów lecz-

Ryc. 3. Prof. M. Ochocka z Zespołem.

nicznych, dla tak zwanej intensywnej chemioterapii. Pierwszym wyleczonym chorym był w 1969 r. 2-letni chłopiec z białaczką. W 1979 r. prof. Maria Ochocka przejęła kierownictwo Katedry i Kliniki Hematologii i Pneumonologii oraz stanowisko Dyrektora Instytutu Pediatrii po prof. Marii Halinie Zapaśnik-Kobierskiej, która przeszła na emeryturę (ryc. 3).

Znaczącym faktem w polskiej onkologii dziecięcej było utworzenie w 1975 r. z inicjatywy prof. Jerzego Armaty (ośrodek krakowski) Polskiej Grupy Pediatrycznej ds. Leczenia Białaczek i Chłoniaków Złośliwych (PGPLBCH), która zaczęła koordynować metody leczenia i prace naukowe w powstających coraz liczniejszych w naszym kraju ośrodkach hematologii i onkologii dziecięcej. Klinika Hematologii i Pneumonologii przy ul. Działdowskiej pod kierunkiem prof. Marii Ochockiej, bo taką wtedy nosiła nazwę, włączyła się bardzo aktywnie do działalności tej grupy i wydatnie przyczyniła się do jej rozwoju.

Lata 80. XX w. były bardzo korzystne dla Kliniki Hematologii. Wyodrębniono oddział do wyłącznej dyspozycji dzieci z chorobami krwi, posiadający izolatki, które umożliwiały oddzielenie chorych z zaburzeniami odporności (faza aplazji szpiku w trakcie intensywnej chemioterapii) od innych dzieci. Uzyskano także oddzielne pomieszczenie dla szpitala dziennego pobytu, tzw. reindukcję. Klinika zmieniła nazwę na Klinika Hematologii i Chorób Rozrostowych Akademii Medycznej w Warszawie.

W 1982 r. ukazał się pierwszy podręcznik z dziedziny hematologii pediatrycznej pt. *Hematologia kliniczna wieku dziecięcego* pod redakcją i z dużym udziałem własnym prof. Marii Ochockiej, wydany przez PZWL. W tym też okresie nawiązano kontakty zawodowe z niemieckimi hematologami (grupa BFM), którzy osiągnęli najlepsze wyniki w dziedzinie leczenia białaczek. Dzięki otrzymanym od nich proto-

kołom leczniczym uzyskaliśmy zwiększenie odsetka dzieci wyleczonych z białaczki. Z innych wydarzeń klinicznych w latach 80. XX w. należy wymienić:

- włączenie Kliniki do współpracy naukowej z Kliniką Hematologii we Frankfurcie nad Menem, kierowaną przez prof. B. Kornhubera, Kliniką Hematologii w Wiedniu (prof. H. Gadnera) i Kliniką Onkologii w Tübingen (prof. D. Niethammera) – w tych klinikach polscy lekarze odbywali staże kliniczne i naukowe;
- powstanie i obronę dziewięciu prac doktorskich o tematyce hematologicznej i onkologicznej;
- opiekę w dwóch przewodach habilitacyjnych;
- rozwój przyklinicznej pracowni cytohematologii, którą prowadziła doktor n. biol. Alicja Siwicka.

W uznaniu dorobku naukowego prof. Maria Ochocka otrzymała tytuł profesora, a także członkostwo w American Society of Pediatric Hematology & Oncology (1985 r.) oraz zaproszenie przez Jordańskie Towarzystwo Internistyczne do wygłoszenia wykładów w Amanie.

Klinika Hematologii w ciągu swego istnienia prowadziła nauczanie studentów i lekarzy przygotowujących się do specjalizacji, organizowała kursy doskonalące z hematologii. Prowadziła leczenie dzieci chorych na niedokrwistość (o różnej etiologii), a także na białaczki i chłoniaki złośliwe.

Najważniejszym osiągnięciem Kliniki było wprowadzenie w porozumieniu z ośrodkami zagranicznymi, głównie niemieckimi, nowych programów leczniczych, które pozwoliły na wyleczenie około 75% dzieci chorych na białaczki i 95% chorych na chorobę Hodgkina. Udało się także zmienić utarte przekonanie o nieuleczalności choroby nowotworowej. Realizowano liczne programy naukowo-badawcze, opublikowano około 500 prac naukowych o tematyce hematologiczno-onkologicznej w czasopiśmie polskich i zagranicznych. Pracownicy Kliniki brali czynny udział w około 180 naukowych zjazdach zagranicznych przedstawiając swoje prace, a także w licznych kursach i szkoleniach, w tym także w charakterze wykładowców.

Wielkim wkładem w dziedzinie hematologii dziecięcej było stworzenie przez prof. Marię Ochocką Przyklinicznej Pracowni Cytomorfologicznej, która zaczęła wyznaczać nowe standardy diagnostyczne w tej dziedzinie. Wychowanka prof. Marii Ochockiej, dr n. biol. Alicja Siwicka, kontynuuje dziś jej dzieło, a prowadzona przez nią pracownia (w nowym miejscu w Katedrze i Klinice Pediatrii Hematologii i Onkologii przy ul. Marszałkowskiej 24) jest pracownią referencyjną w kraju.

W 1992 r. z inicjatywy prof. Marii Ochockiej warszawska Akademia Medyczna nadała prof. H. J. Riehnowi z Hannoveru tytuł doktora *honoris causa* w uznaniu jego zasług dla polskiej hematologii i onkologii dziecięcej oraz za szerzenie najnowszej wiedzy onkologicznej wśród polskich lekarzy.

W 1992 r. Zespół Kliniki pod kierunkiem prof. Marii Ochockiej otrzymał na Międzynarodowym Zjeździe w Münster nagrodę za najlepszą pracę kliniczną pt. *Vertebral compression fracture in children with ALL*. Dorobek Kliniki docenili też Minister Zdrowia i Opieki Społecznej oraz Rektor AM w Warszawie, przyznając Zespołowi Kliniki liczne nagrody za osiągnięcia naukowe (ryc. 4). Profesor Maria Ochocka jest laureatem wielu krajowych i zagranicznych nagród, a także Honorowym Członkiem Polskiego Towarzystwa Onkologii i Hematologii Dziecięcej.

Ryc. 4. Prof. Maria Ochocka (z prawej) w trakcie kongresu.

Ryc. 5. Prof. Maria Ochocka podczas uroczystości uczelnianej.

Profesor Ochocka, poza wymienionymi powyżej dziewięcioma przewodami doktorskimi, była także opiekunem zakończonych 2 przewodów habilitacyjnych.

Ważnym dorobkiem Kliniki i prof. Marii Ochockiej było stworzenie przy Klinice zespołu psychologów, których praca miała ogromne znaczenie nie tylko dla samych pacjentów i ich rodzin, lecz także dla personelu Kliniki.

Po przejściu na emeryturę we wrześniu 1994 r. kierownictwo I Katedry Pediatrii przy ul. Działdowskiej przejęła prof. dr hab. n. med. Danuta Chmielewska-Szewczyk (ryc. 6), łącząc Klinikę Hematologii i Chorób Rozrostowych z Kliniką Pneumono-

Ryc. 6. **Prof. Danuta Chmielewska-Szewczyk**
Kierownik Kliniki
Pneumonologii, Chorób
Alergicznych i Hematologii
w latach 1994-2002

Ryc. 7.
Prof. Michał Matysiak
Kierownik Kliniki Pediatrii,
Hematologii i Onkologii
od 2002 r. – nadal

logii i Chorób Alergicznych, w wyniku fuzji powstała Katedra i Klinika Pneumonologii, Chorób Alergicznych i Hematologii.

Na czele oddziału hematologii stanął ówczesny doc. Michał Matysiak, wychowanek prof. Marii Ochockiej, który kontynuował działalność i tradycję Kliniki Hematologii i Chorób Rozrostowych. Pod jego kierownictwem w latach 1994-2002 powstały i zostały obronione dwie prace doktorskie z dziedziny hematologii i onkologii dziecięcej, a także prowadzone były prace w ramach grantów KBN, prace własne i badania statutowe uczelni. Unowocześniono oddział, wzbogacając go o najnowocześniejszy sprzęt niezbędny do chemioterapii, a także zmieniono wystrój oddziału. Rozbudowano poradnię hematologiczno-onkologiczną i rozszerzono działalność szpitala dziennego, starając się jak najbardziej zwiększyć liczbę pacjentów leczonych ambulatoryjnie.

Kontynuując działalność dydaktyczną i edukacyjną, Zespół Kliniki opracował i wydał dwa podręczniki z dziedziny hematologii, które ukazały się nakładem PZWL. Są to: *Niedokrwistości u dzieci* autorstwa Marii Ochockiej, Michała Matysiaka oraz *Hematologia w praktyce klinicznej* pod redakcją Michała Matysiaka. Ta ostatnia pozycja przeznaczona jest zarówno dla lekarzy specjalizujących się w zakresie pediatrii, jak i dla lekarzy rodzinnych. W tym też czasie kierowana przez dr n. biol. Alicję Siwicką pracownia cytohematologii stała się jedną z ważniejszych tego typu pracowni wśród ośrodków pediatrycznych.

Rok 2002 przyniósł zmiany organizacyjne. W związku z przejściem na emeryturę prof. Romy Rokickiej-Milewskiej z Katedry i Kliniki Pediatrii, Hematologii i Onkologii AM przy ul. Marszałkowskiej 24, od 1 października 2002 r. jej miejsce w wyniku konkursu zajął **prof. Michał Matysiak** (ryc. 7). Zmiana Kie-

rownika Kliniki łączyła się z przeniesieniem pacjentów hematologicznych i onkologicznych, a także pracowni cytohematologii i części zespołu lekarskiego ze szpitala przy ul. Działdowskiej do Katedry i Kliniki Pediatrii Hematologii i Onkologii przy ul. Marszałkowskiej. Tym samym Katedra ta stała się jedynym na Mazowszu ośrodkiem hematologii dziecięcej.

Jak wspomniano wcześniej, hematologia i onkologia dziecięca rozwijała się równocześnie w obu pediatrycznych szpitalach akademickich.

Początki hematologii w szpitalu przy ul. Marszałkowskiej 24 sięgają 1955 r., kiedy to dr hab. n. med. Janina Kozłowska w I Klinice Pediatrii Akademii Medycznej przy ul. Marszałkowskiej 24, kierowanej przez prof. Rajmunda Barańskiego, zainicjowała diagnostykę i leczenie chorób krwi u dzieci. Była ona wówczas po odbyciu rocznego

stażu w Stanach Zjednoczonych pod kierunkiem prof. W. Damesheka i prof. Zauelzera. W Klinice wydzielono wtedy łóżka hematologiczne, początkowo siedem, a następnie czternaście oraz utworzono Poradnię Hematologiczną, która do 1970 r. była prowadzona przez dr hab. n. med. J. Kozłowską, a następnie przez prof. Romę Rokicką-Milewską (wówczas dr n. med.).

W końcu lat 50. XX w. doc. J. Kozłowska zastosowała jako pierwsza w Polsce antymetabolity (merkaptopuryny i metotreksat), a następnie wincristynę i rubidomycynę do leczenia białaczek u dzieci.

W 1970 r. w szpitalu przy ul. Marszałkowskiej 24, zwanym potocznie Litewską, powstał samodzielny Oddział Hematologiczny przy Klinice Obserwacyjno-Niemowlęcej, kierowanej przez prof. Irenę Kanabus (ryc. 8). Po odejściu na emeryturę prof. Ireny Kanabus w 1982 r. Kierownikiem Kliniki Obserwacyjno-Niemowlęcej została dr hab. Roma Rokicka-Milewska (ryc. 9). Dzięki jej staraniom w 1989 r. Klinika została przekształcona w Klinikę Chorób Rozrostowych i Skaz Krwotocznych, a następnie w 1991 r. w Katedrę i Klinikę Pediatrii, Hematologii i Onkologii. Profesor Roma Rokicka-Milewska kierowała tą Katedrą i Kliniką do przejścia na emeryturę w październiku 2002 r. (ryc. 10, 11, 12)). Obecnie Kierownikiem Katedry i Kliniki Pediatrii, Hematologii i Onkologii AM jest prof. Michał Matysiak.

W 1975 r. Klinika była współzałożycielem Polskiej Grupy Pediatrycznej Białaczek i Chłoniaków i brała udział w szeregu planów badawczo-rozwojowych, dotyczących

Ryc. 8.

Prof. Irena Kanabus
p.o. Kierownika Kliniki
Obserwacyjno-Niemowlęcej
w latach 1964-1966
Kierownik Kliniki w latach
1966-1982

Ryc. 9. Prof.
R. Rokicka-
-Milewska
z Zespołem
Kliniki.

Ryc. 10. Pożegnanie prof. Romy Rokickiej-Milewskiej przez Zespół Kliniki.

Ryc. 11. Pożegnanie prof. Romy Rokickiej-Milewskiej przez Zespół Dziekański.

leczenia nowotworów u dzieci. Wzięła też udział jako współorganizator i członek w utworzeniu Polskiej Grupy Pediatrycznej ds. Guzów Litych. Wymiernym skutkiem wymienionych działań jest uzyskanie znacznej poprawy w leczeniu dzieci chorych na nowotwory. Obecnie u ponad 80% dzieci uzyskuje się całkowite wyleczenie.

W wyniku wieloletniej międzyośrodkowej współpracy w 1999 r. powstało przy udziale Kliniki Polskie Towarzystwo Hematologii i Onkologii Dziecięcej, a w 2000 r. została powołana nowa specjalizacja z onkologii i hematologii dziecięcej.

Ryc. 12. Pani prof. Roma Rokicka-Milewska i pracownicy Kliniki i na spotkaniu towarzyskim w związku z odejściem na emeryturę.

Drugim wiodącym tematem działalności usługowej i naukowej Kliniki była diagnostyka i leczenie skaz krwotocznych. Przy Klinice powstała pierwsza w Polsce Poradnia dla Dzieci Chorych na Hemofilię, zorganizowana i prowadzona przez dr Barbarę Dyszy-Laube, a obecnie przez dr hab. n. med. Annę Klukowską. Doktor Barbara Dyszy-Laube zorganizowała też w szpitalu przy Litewskiej Punkt Krwiodawstwa, który przez wiele lat był prowadzony przez asystentów Kliniki.

W latach 80. XX w. Klinika rozszerzyła swoją działalność dotyczącą diagnostyki i leczenia skaz krwotocznych, stając się ośrodkiem referencyjnym leczenia hemofilii u dzieci w Polsce. Pracownicy Kliniki ściśle współpracują z kolegami z kraju i wchodzi w skład grupy ekspertów ds. rehabilitacji chorych na hemofilię w Ministerstwie Zdrowia. Klinika opracowała zakończony wdrożeniem plan centralno-rozwojowy, dotyczący postępowania w urazach u dzieci z hemofilią. Jednocześnie przez cały czas bierze udział w organizacji opieki dzieci chorych na hemofilię w Polsce. Dzięki działalności organizacyjnej i merytorycznej Kliniki, nastąpiła widoczna poprawa stanu zdrowia i jakości życia dzieci chorych na hemofilię w Polsce. W 1992 r. została opracowana przez pracowników Kliniki i wydana przez PZWL pod redakcją profesor Romy Rokickiej-Milewskiej pierwsza i jedyna jak dotąd w Polsce monografia dotycząca hemofilii u dzieci.

W czasie prowadzenia Kliniki przez prof. Romę Rokicką-Milewską ukazały się liczne prace w czasopismach krajowych i zagranicznych z zakresu hemofilii i onkologii dziecięcej. Pracownicy Kliniki czynnie uczestniczyli w bardzo licznych zjazdach krajowych i zagranicznych. Prace pracowników Kliniki nagradzane były pięciokrotnie nagrodami Ministra Zdrowia, dziesięciokrotnie Rektora Akademii Medycznej. Kierownik Kliniki uzyskał nagrodę Prezydenta Warszawy i Polskiego Towarzystwa Higienicznego i trzy medale jubileuszowe. Profesor Roma Rokicka-Milewska

jest laureatem wielu nagród indywidualnych, Honorowym Członkiem Polskiego Towarzystwa Hematologii i Transfuzjologii, a także Polskiego Towarzystwa Onkologii i Hematologii Dziecięcej.

Pracownicy Kliniki kierowali pracą 4 wieloosrodkowych grantów KBN oraz byli współwykonawcami licznych grantów w zakresie hematologii i onkologii dziecięcej.

W latach 1984-2002, w okresie kierowania Kliniką przez prof. Romę Rokicką-Milewską, dwie osoby uzyskały tytuł doktora habilitowanego, dziesięć doktora nauk medycznych, a wszyscy asystenci pracujący powyżej 3 lat uzyskali specjalizację z pediatrii. Od października 2002 r. Kierownikiem Katedry i Kliniki Pediatrii Hematologii i Onkologii jest prof. Michał Matysiak, uczeń prof. Marii Ochockiej, kierujący dotąd Oddziałem Hematologii i Onkologii przy ul. Działdowskiej. Pod jego kierunkiem Klinika kontynuuje liczne prace naukowo-badawcze w zakresie hematologii i onkologii dziecięcej, uczestnicząc w kilku międzynarodowych programach w zakresie onkologii i hematologii dziecięcej, a także sama prowadzi badania w zakresie leczenia wspomagającego terapię przeciwnowotworową oraz badania w zakresie hematologii. Badania te finansowane są przez KBN.

Dzięki prowadzonej od lat współpracy w ramach Polskiej Pediatricznej Grupy ds. Leczenia Białaczek i Chłoniaków oraz Polskiej Pediatricznej Grupy ds. Leczenia Guzów Litych, a także dzięki uczestniczeniu w międzynarodowych programach leczenia białaczek, chłoniaków dziecięcych i *neuroblastoma* nasi pacjenci leczeni są tak samo jak w najlepszych ośrodkach europejskich, co znajduje swe odbicie w osiągniętych wynikach leczenia.

Poza pracą naukową, Klinika bierze czynny udział w szkoleniu zarówno pediatrów, jak i lekarzy pragnących specjalizować się w dziedzinie onkologii i hematologii dziecięcej. Pracownicy Kliniki są opiekunami specjalizantów w tych dziedzinach, a także biorą czynny udział w różnego rodzaju szkoleniach podyplomowych. W Klinice organizowane są rokrocznie 2 kursy z dziedziny onkologii i hematologii dziecięcej, które zostały uznane przez specjalistę ds. onkologii i hematologii dziecięcej za obowiązkowe dla każdego lekarza pragnącego specjalizować się w tej dziedzinie.

Zarówno poprzedni Kierownik Kliniki prof. Roma Rokicka-Milewska, jak i obecny Kierownik, prof. Michał Matysiak, są członkami założycielami, a także członkami Zarządu Polskiego Towarzystwa Onkologii i Hematologii Dziecięcej. Byli także członkami Zarządu Krajowego (prof. Roma Rokicka-Milewska) i wojewódzkiego (prof. Michał Matysiak) Polskiego Towarzystwa Hematologów i Transfuzjologów. Skarbnikiem Oddziału Warszawskiego tego Towarzystwa była też adiunkt Kliniki dr n med. Katarzyna Pawelec. Jest ona jednocześnie jednym z autorów ogólnopolskiego programu leczenia anemii plastycznej u dzieci.

Klinika była też organizatorem kilku konferencji naukowych z zakresu hematologii i onkologii dziecięcej, a także współorganizatorem III Ogólnopolskiego Zjazdu Polskiego Towarzystwa Onkologii i Hematologii Dziecięcej w Warszawie w 2005 r.

Z inicjatywy Kierownika Kliniki, prof. Michała Matysiaka, powstała Polska Pediatriczna Grupa ds. Nienowotworowych Chorób Układu Krwiotwórczego, zrzeszająca ośrodki hematologii dziecięcej w kraju i dążąca do poprawy diagnostyki oraz leczenia chorób hematologicznych u dzieci, a także mająca wypracować standardy

Ryc. 13. Dr hab. Teresa Jackowska (druga z lewej) z Zespołem Kliniki przy ul. Marszałkowskiej.

postępowania w tych jednostkach chorobowych. Przewodniczącym tej Grupy został prof. Michał Matysiak.

Klinika jest ośrodkiem referencyjnym w Polsce w zakresie diagnostyki i leczenia szkodliwych dla życia u dzieci, niedokrwistości aplastycznej oraz wrodzonych niedokrwistości hemolitycznych.

Diagnostykę i leczenie szkodliwych dla życia u dzieci prowadzi zespół pod kierunkiem dr hab. Anny Klukowskiej, wychowanki prof. Romy Rokickiej-Milewskiej, kontynuując jej pracę, jest autorem licznych opracowań z zakresu zaburzeń krzepnięcia u dzieci, prezentowanych w piśmiennictwie polskim i zagranicznym, a sama dr hab. Anna Klukowska uznana jest za krajowego eksperta w tej dziedzinie.

Anemiami plastycznymi zajmuje się poza prof. Michałem Matysiakiem także dr n. med. Katarzyna Pawelec, przygotowująca obecnie swą pracę habilitacyjną. Opracowała ona program leczenia anemii aplastycznej u dzieci, obowiązujący obecnie w ośrodkach hematologicznych w Polsce.

Zespołem zajmującym się diagnostyką i leczeniem wrodzonych niedokrwistości hemolitycznych przewodzi dr n. med. Anna Adamowicz-Salach, która swe doświadczenie zawarła w przygotowywanej obecnie pracy habilitacyjnej.

Drugi z docentów Kliniki, dr hab. Iwona Malinowska, która obroniła swą pracę habilitacyjną w 2005 r., zajmuje się problemami leczenia ostrych białaczek i jest w trakcie specjalizacji w dziedzinie transplantologii.

Do marca 2007 r. w Klinice pracowała także dr hab. n. med. Teresa Jackowska (ryc. 13), wiceprzewodnicząca Polskiego Towarzystwa Pediatrycznego oraz Przewodnicząca Warszawskiego Oddziału Polskiego Towarzystwa Pediatrycznego. Zajmowała się ona głównie problematyką leczenia wspomagającego u dzieci z chorobami nowotworowymi.

Ryc. 14.

Dr n. biol. Alicja Siwicka

Przeniesiona do Kliniki w 2002 r. ze szpitala przy ul. Działdowskiej (w efekcie połączenia obu klinik hematologii dziecięcej) Pracownia Cytomorfologii stała się w ostatnich 3 latach ośrodkiem referencyjnym dla pozostałych krajowych pracowni hematologicznych Polskiej Grupy Pediatricznej ds. Leczenia Białaczek i Chłoniaków. Prowadząca ją dr n. biol. Alicja Siwicka, wychowanka prof. Marii Ochockiej, jest uznanym w środowisku ekspertem z zakresu cytomorfologii (ryc. 14). Wyrazem tego jest przyznanie Pracowni Cytomorfologii przy Katedrze i Klinice Pediatrii Hematologii i Onkologii AM przez Polskie Towarzystwo Onkologii i Hematologii Dziecięcej miana pracowni referencyjnej dla wszystkich ośrodków hematologii dziecięcej w Polsce, w ramach Polskiej Pediatricznej Grupy ds. Leczenia Białaczek i Chłoniaków, a także wygranie przez nią

ogólnopolskiego konkursu organizowanego przez Ministerstwo Zdrowia w ramach Programu poprawy jakości diagnostyki ostrych białaczek u dzieci.

W swej codziennej pracy klinicznej, a także pracy naukowej, Klinika korzysta także z pomocy i doświadczenia Zakładu Diagnostyki Laboratoryjnej i Immunologii Klinicznej Wieku Rozwojowego pod kierunkiem prof. Marii Wąsik, a ta współpraca zaowocowała nie tylko rutynowymi badaniami immunologicznymi, lecz także wieloma ciekawymi programami oraz licznymi pracami prezentowanymi na krajowych i międzynarodowych zjazdach.

Od 2003 r. w wyniku przeprowadzonych egzaminów państwowych 10 pracowników Kliniki uzyskało tytuł specjalisty z dziedziny onkologii i hematologii dziecięcej, a 4 następnych jest w trakcie specjalizacji. Jak wspomniano wcześniej, jedna osoba uzyskała stopień doktora habilitowanego nauk medycznych, a dwie kolejne prace habilitacyjne są w trakcie przygotowywania. Trzej pracownicy Kliniki uzyskali także w tym okresie specjalizacje z zakresu pediatrii. Jedna osoba uzyskała z wyróżnieniem tytuł doktora nauk medycznych za pracę w dziedzinie onkologii dziecięcej.

Obecnie w Katedrze pracuje jedna osoba z tytułem profesora, dwóch nauczycieli akademickich ze stopniem doktora habilitowanego nauk medycznych (Anna Klukowska i Iwona Malinowska) oraz 14 lekarzy ze stopniem doktora nauk medycznych. Rozpoczęto także prace zmierzające do otwarcia dwóch przewodów habilitacyjnych.

Działalność naukowa Kliniki zaowocowała klasyfikowaniem od kilku lat jej dorobku na wysokich miejscach w rankingach naukowych i dydaktycznych jednostek uczelni.

Poza działalnością naukową dużą wagę przykładą się w Klinice do warunków hospitalizacji i leczenia dzieci. W 2003 r. otwarto nowy, bardziej przestronny Oddział Dzienny, w którym każdego dnia przyjmuje się kilkudziesięciu chorych. Poradnie hematologiczne i onkologiczne przyjmują pacjentów przez 5 dni w tygodniu. Zmieniono wystrój oddziału na bardziej kolorowy i przyjazny dziecku, stworzono oddzielne pomieszczenie z przeznaczeniem na kuchnię dla rodziców chorych dzieci. Wyodrębniono także oddzielne pomieszczenie na pracownię psychologiczną. Kli-

Ryc. 15. Pani prezydentowa Jolanta Kwaśniewska w rozmowie z dziećmi.

Ryc. 16. Pani prezydentowa Jolanta Kwaśniewska w Klinice.

nika korzysta ze wsparcia darczyńców i fundacji, których wolontariusze pomagają w organizacji wolnego czasu, a także w najpotrzebniejszych zakupach na rzecz chorych dzieci (ryc. 15 i 16).

W Klinice odbywają zajęcia praktyczne słuchacze Wydziału Terapii Zajęciowej Medycznego Studium Zawodowego z Pruszkowa, których obecność i praca jest niezwykle istotna z punktu widzenia rehabilitacji pacjentów.

Pamiętając o zasługach i dorobku poprzednich Kierowników oraz założycieli hematologii i onkologii dziecięcej w naszej uczelni, prof. Marii Ochockiej i prof. Romy Rokickiej-Milewskiej, pracownicy Kliniki wciąż doskonalą swoje umiejętności, dążąc do zapewnienia jak największej liczbie dzieci warunków powrotu do pełnego zdrowia.

Na rycinie 17 przedstawiono Zespół Kliniki w 2008 r.

Na stronie obok. *Ryc. 17. Zespół Katedry i Kliniki Pediatrii, Hematologii i Onkologii. I rząd od lewej: Agata Sobocińska-Mirska, Barbara Sopyło, Michał Matysiak (Kierownik Kliniki), Alicja Siwicka, Barbara Sikorska. II rząd od lewej: Michał Romiszewski, Edyta Niewiadomska, Artur Gadomski, Anna Klukowska, Beatrycze Kołakowska-Mrozowska, Paweł Łąguna, Katarzyna Pawelec, Sydonia Gołębiowska-Staroszczyk, Elżbieta Stańczak, Aneta Przybysz, Agnieszka Płudowska.*

